

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CSSAN01	Audioloxía protésica	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0208	Empresa e iniciativa emprendedora	2023/2024	3	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	EVA MARÍA ALONSO ALONSO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O módulo de EMPRESA E INICIATIVA EMPRENDEDORA, forma parte do currículo de todos os ciclos formativos que integran a formación profesional regrada; así, todos os alumnos que pretenden converterse en futuros profesionais van a recibir a formación necesaria para inserirse laboralmente e desenvolver a súa carreira profesional no sector que elixan.

O currículo do módulo baséase no Deseño Curricular Base (DCB), establecido por decreto da Consellería de Educación. Os DCBs constitúen, polo tanto, a fonte normativa na que os profesores debemos inspirarnos á hora de elaborar as nosas programacións de aula para cada módulo. Por outra banda, cómpre lembrar que os DCBs apróbanse en Galicia a partir do establecido con carácter xeral no Deseño Base de cada Título (DBT), establecido por Real Decreto do Ministerio de Educación e con vixencia en toda España.

O currículo do módulo é común en todos os ciclos de FP Regrada, con independencia das cualificacións profesionais que se poidan adquirir coa obtención de cada título, e esta circunstancia posibilita a súa validación académica cando un alumno superou este módulo noutro ciclo formativo, xa sexa de grao medio ou superior; isto supón unha importante novidade no deseño curricular establecido pola LOE para este módulo.

OBXECTIVOS XERAIS

Tal e como recolle a LOE no capítulo I adicado aos principios da educación, o sistema educativo debe orientarse ao pleno desenvolvemento das capacidades do alumnado así como capacitar ao mesmo para o exercicio das actividades profesionais. Entre os obxectivos establecidos por esta lei para a FP (artigo 40), cómpre destacar aqueles que teñen unha relación directa co módulo de EIE, que son os seguintes:

- Comprender a organización e as características do sector produtivo correspondente, así como os mecanismos de inserción profesional, así como a lexislación laboral e os dereitos e obrigas que se derivan das relacións laborais que nun futuro terán.
- Desenvolver unha identidade profesional motivadora de futuras aprendizaxes e adaptacións a evolución dos procesos produtivos e ao cambio social
- Afianzar o espírito emprendedor para o desenvolvemento de actividades e iniciativas empresariais.

Segundo a lexislación educativa galega, conforme ao artigo 13º do Decreto 114/2010, o módulo de Empresa e Iniciativa Emprendedora:

- Incluirá formación no coñecemento do respectivo sector produtivo na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Estará dirixido a fomentar a iniciativa emprendedora, a innovación e a creatividade na empresa.
- Incluirea, ademais, formación sobre a creación e a selección da forma xurídica e da xestión administrativa e financeira de empresas, o autoemprego, e a asunción de responsabilidades e funcións no emprego por conta propia, para facilitar o acceso ao emprego e a reinserción laboral

RESULTADOS DE APRENDIZAXE (RA):

Tomando como referencia o DCP do módulo, enuméranse os obxectivos didácticos que con carácter xeral se pretenden acadar con cada módulo profesional. Estes obxectivos nos DCBs dos ciclos formativos de FP exprésanse en termos de Resultados de Aprendizaxe (RA) e enténdense como as competencias que debe adquirir o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe que lles ha de permitir desenvolver as súas funcións con éxito no mundo laboral.

Resultados de Aprendizaxe

- RA 1 Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a él e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.
- RA.2 Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.
- RA.3 Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.
- RA.4 Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena empresa ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.

Atendendo aos obxectivos, que establece a lexislación educativa, basicamente a LOE, galega e os DCBs dos ciclos formativos, sinálanse os obxectivos específicos do módulo para cada unidade didáctica no correspondente apartado desta programación

ORIENTACIÓNS PEDAGÓXICAS

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Manexo das fontes de información sobre as empresas do sector produtivo, incluíndo a análise dos procesos de innovación sectorial en marcha.
- Realización de casos e dinámicas de grupos que permitan comprender e valorar as actitudes das persoas emprendedoras e axustar a súa necesidade ao sector.
- Utilización de programas de xestión administrativa e financeira para pequenas e medianas empresas do sector.
- A realización dun proxecto empresarial relacionado coa actividade, composto por un plan de empresa e un plan financeiro e que inclúa todas as facetas de posta en marcha dun negocio.
- O plan de empresa incluirá: maduración da idea de negocio, localización, organización da produción e dos recursos, xustificación da súa responsabilidade social, plan de márketing, elección da forma xurídica, trámites administrativos e axudas e subvencións.
- O plan financeiro ha incluír o plan de tesourería, a conta de resultados provisional, e o balance provisional, así como a análise da súa viabilidade económica e financeira.
- O proxecto empresarial irase realizando conforme se desenvolvan os contidos relacionados nos resultados de aprendizaxe.
- Para o desenvolvemento do módulo esixírase a disposición de medios informáticos con conexión a internet e polo menos que dúas sesións de traballo sexan consecutivas.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	O Emprendedor e o mercado.	A persoa emprendedora, a idea de negocio. O mercado: Tipos, segmentación, localización do proxecto empresarial.	6	10
2	Entorno empresarial e marketing.	A empresa: contorno, cultura e responsabilidade social. O Márketing: ferramentas: Produto, prezo, promoción e distribución. Atención ao cliente.	11	20
3	Constitución e Organización da empresa. Recursos Humanos e Plan de produción.	Trámites de Constitución e formas xurídicas. Organización da empresa: Departamentos ou áreas. Necesidades de persoal e custos laborais. Plan de produción e aprovisionamento.	10	20
4	Plans de inversión e financiamento. Análise contable e financeira.	Fontes de financiamento propio e alleo. Axudas e subvencións públicas. A Contabilidade: balance de situación, conta de resultados, plan de tesourería e análise de balances.	8	10
5	Xestión administrativa, fiscal e contable.	Proceso e documentos de compra-venta e pago. Os tributos que afectan a empresa. Libros contables obrigatorios.	6	10
6	O Plan de empresa.	Presentación e explicación do Plan de Empresa.	12	30

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	O Emprendedor e o mercado.	6

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector de audioloxía protésica.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito da audioloxía protésica, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA3.1 Analízase o concepto de persoa empresarial, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de audioloxía protésica (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector de audioloxía protésica.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
A persoa empresarial. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Entorno empresarial e marketing.	11

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	SI
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.3 Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de audioloxía protésica en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relaciona coa audioloxía protésica e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identifícanse, en empresas de audioloxía protésica, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de audioloxía protésica e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector de audioloxía protésica

4.2.e) Contidos

Contidos
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de audioloxía protésica: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de audioloxía protésica: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.

Contidos
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Constitución e Organización da empresa. Recursos Humanos e Plan de produción.	10

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.11 Descríbense as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de audioloxía protésica e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identifícanse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.

4.3.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresario.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Plans de inversión e financiamento. Análise contable e financeira.	8

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de audioloxía protésica tendo en conta a súa localización.
CA4.2 Descríbense as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.

4.4.e) Contidos

Contidos
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de audioloxía protésica.
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector de audioloxía protésica.
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Xestión administrativa, fiscal e contable.	6

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.7 Identifícanse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas coa audioloxía protésica, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidación)
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d

4.5.e) Contidos

Contidos
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de audioloxía protésica: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	O Plan de empresa.	12

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	NO
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito da audioloxía protésica, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

4.6.e) Contidos

Contidos
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito da audioloxía protésica.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Serán mínimos exigibles os especificados como tal no apartado 4.C desta programación.

- Criterios de cualificación

Para levar a cabo a cualificación dos alumnos, comprobarase o grao de consecución dos resultados de aprendizaxe, asignando unha cualificación a cada unidade didáctica, que se contabilizará no 100% o finalizar o módulo. En cada avaliación, as unidades didácticas avaliaranse co peso asignado, e serán ponderadas sobre 10, para obter a nota de cada avaliación. (que será de 1 a 10 puntos).

As porcentaxes que se terán en conta á hora de cualificar son:

UD 1: O Emprendedor e o mercado: 10%

UD 2: Entorno empresarial e marketing: 20%

UD 3: Constitución e organización da Empresa. Recursos Humanos e Plan de produción: 20%

UD 4: Plans de inversión e financiamento. Análise contable e financeira: 10%

UD 5: Xestión administrativa, fiscal e contable: 10%

UD 6: O Plan de Empresa: 30%

Para avaliar cada unidade desenvolverase una proba escrita a excepción da unidade 6 que consistirá na elaboración e presentación dun Plan de Empresa.

- Probas escritas:

*Cada proba terá unha valoración de 0 a 10 puntos.

* Constará de unha compilación de preguntas curtas, tipo test, exercicios e supostos prácticos.

*Cada proba escrita terá que ter unha puntuación mínima de 4 puntos para facer media coas demais.

- Plan de empresa:

*É imprescindible a entrega do plan de empresa para superar o módulo, debendo obter, como mínimo un 4, para facer media co resto das unidades.

* Deberá conter como mínimo os seguintes apartados:

- a) Idea de negocio explicada e justificada.
- b) Os obxectivos da empresa e a súa estrutura organizativa.
- c) Xustificación da localización da empresa.
- d) Desenvolvemento dun Plan de marketing
- e) Plan de produción
- f) Plan de inversións e financeiro.

g) Rendibilidade do proxecto.

Para a avaliación positiva do módulo o alumnado debe obter un mínimo 5 puntos en cada unha das avaliacións.

Os alumnos que non teñan todas as avaliacións superadas deberán realizar o exame final para superar o módulo e, aqueles que teñan perdido o dereito de avaliación continua realizarán o Exame Extraordinario para a calificación do módulo.

*** Nota: Non se terán en conta os traballos presentados despois da data/data límite de entrega fixada polo profesor.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN:

O profesor propondrá actividades de reforzo aos alumnos en xeral, e especialmente a quen manifeste dificultades para conseguir os obxectivos do módulo, para que podan resolvelas de forma autónoma.

Entre a última avaliación parcial e a avaliación final do módulo deixarase un período destinado á realización de actividades de recuperación ou solución de dúbidas da materia ou módulo pendente.

Despois do período de recuperación, terá lugar o Exame Final, onde o alumnado terá oportunidade de recuperar as avaliacións pendentes. Haberá que examinarse soamente das avaliacións parciais non superadas anteriormente.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

ALUMNOS CON PERDA DO DEREITO Á AVALIACION CONTINUA.

Os alumnos que superen a porcentaxe de faltas á clase, legalmente establecida, perderán o dereito á avaliación continua. Isto é, cando supere o 10 % de faltas de asistencia, que no módulo de EIE, equivale a 6 horas.

En tal sentido, o alumno que perda o dereito á avaliación continua deberá entregar o plan de empresa así como realizar un exame final.

Os instrumentos que se empregarán para avaliar a estes alumnos son:

-Plan de empresa (30% da cualificación) : O alumno deberá entregar de maneira obrigatoria para a superación do módulo, un plan de empresa cos mesmos requisitos que para o resto do alumnado. En todo caso a cualificación mínima que debe obter é dun 5.

- Exame ou Proba escrita (70% da cualificación): Consistirá en diversas preguntas de toda a materia. A proba denominarase Proba Final Extraordinaria e indicarse oportunamente. Terá unha parte teórica e unha parte práctica. Cada pregunta se valorará segundo a puntuación indicada na proba. A puntuación farase na escala de 0 a 10, e non indicarse nada, todas as preguntas terán a mesma puntuación. En todo caso a cualificación mínima que debe obter é dun 5.

Os criterios de avaliación neste caso son:

-Os establecidos para cada unha das actividades das unidades didácticas.

- Interese amosado ao longo do curso hacia o módulo.

PROBAS FINAIS EXTRAORDINARIAS (ALUMNOS COA MATERIA PENDENTE DO CURSO ANTERIOR):

Previo ás datas de avaliación sinaladas pola Xefatura de Estudos, realizaranse as probas finais extraordinarias que consistirán no desenvolvemento de preguntas teóricas longas e curtas, de resposta múltiple, verdadeiro/falso e resolución de casos prácticos, confección de documentos. Se valorarán na escala de 0 a 10 e deberá obterse un mínimo dun 5 para superar o módulo.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

7.1 PROCEDEMENTO PARA O SEGUEMENTO DA PROGRAMACIÓN:

A Programación, como guía que se vai seguir no proceso de ensino aprendizaxe durante cada curso académico, e como garantía para o alumnado, debe ser cumprida integramente. Sen embargo, como elemento vivo que é, estará sometida a adaptacións en tempo e contidos, que darán lugar a correccións a introducir en futuros cursos, para que cumpra mellor a súa función. O seguimento levarase a cabo na aplicación informática destinada a tal fin.

En torno ao 20% do tempo asignado a cada Unidade Didáctica dedicarase a Avaliación, Recuperación, Actividades Complementarias ou Extraescolares, para facilitar a superación do módulo.

A través da aplicación informática levarase a cabo o seguimento semanal da programación, comprobando si os contidos e as tarefas propostas se están cumprindo segundo a previsión establecida. No caso de establecer modificacións, estas serán recollidas e posteriormente incorporadas á Memoria de Fin de Curso. Estas modificacións non deben ter a súa orixe só nos criterios do docente senón que este deberá considerar outros elementos á marxe da propia experimentación, facilitando a participación ao alumnado, para que exprese o seu grao de satisfacción co sistema seguido para acadar os obxectivos establecidos.

7.2 AVALIACIÓN DA PROPIA PRÁCTICA DOCENTE:

Algúns dos aspectos que o profesor deberá considerar na autoavaliación da práctica docente son:

- Organización e coordinación co profesorado do ciclo formativo.
- Adecuación do grao de dificultade das actividades ás características do alumnado
- Grao de motivación dos alumnos nas actividades propostas polo profesor
- Planificación das tarefas: distribución e dotación de medios e tempos
- Ambiente de traballo, relación entre os alumnos, e entre alumnado e o profesor.
- TICs: uso e manexo por parte do alumnado e do profesor.
- Habilidades de comunicación verbal e non verbal na transmisión dos contidos
- Claridade na presentación dos contidos nos medios audiovisuais empregados

Algúns instrumentos para avaliar a práctica docente son:

- Cuestionarios anónimos
- Informes dos traballos en equipo.
- Notas recollidas na realización de tarefas.
- Entrevistas con alumnado e profesorado.

Debates.

Resultados do proceso de aprendizaxe nas avaliacións trimestrais e na final.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Deben distinguirse tres momentos clave no proceso de avaliación do alumnado:

1. Avaliación inicial, que se realiza ao comezo do curso e ao inicio de cada unidade didáctica.
2. Avaliación formativa ou continua, a levar a cabo ao longo de todo o proceso de ensino aprendizaxe.
3. Avaliación final, realizada ao final do curso; será o resultado da suma das valoracións parciais levadas a cabo durante a avaliación continua.

AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial ten como obxectivo identificar os coñecementos, destrezas e competencias previas coas que conta o alumnado antes de comezar a traballar os contidos do módulo. Consideraranse os estudos previos, a experiencia profesional e as vivencias en relación aos contidos de cada Unidade.

Procedementos para a realización da avaliación inicial:

Ao comezo do curso, a través da ficha persoal do alumno/a, realizarase unha valoración sobre os datos académicos e profesionais que facilite ao profesor.

Nas reunións de tutoría analizarase a situación persoal de cada alumno/a, para coordinarse co departamento de Orientación, en caso de detectar alumnos con necesidades educativas especiais, e determinar as accións correctoras ou de apoio a levar a cabo.

En cada Unidade Didáctica procurarase facer unha sondaxe inicial para saber o nivel de coñecementos do alumnado respecto da materia a impartir, téndoo en conta para adecuar os métodos, medios didácticos e o tempo a empregar.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Esta proposta didáctica ten en conta o principio de "deseño para todos". Para tal efecto, recolle as medidas necesarias para que cada alumno poida acadar os resultados de aprendizaxe do módulo. Adotaranse medidas de reforzo e apoio, procurando que estas non afecten significativamente á consecución dos resultados de aprendizaxe previstos para cada un dos módulos profesionais según establece o decreto 114/2010.

A diversidade preséntase no ámbito da formación en múltiples formas e ven expresada por unha serie circunstancias, tales como: coñecementos previos e experiencias persoais e laborais, motivacións e expectativas ante o aprendizaxe, intereses persoais, profesionais e vocacionais, capacidades xerais ou diferenciadas, ritmos de traballo e de aprendizaxe, situacións persoais e familiares, habilidades e destrezas desenvolvidas, orixe racional ou étnico diferenciador, contorna socioeconómica do lugar de residencia, discapacidades físicas, psíquicas e/ou sensoriais ou sobredotación intelectual, entre outras.

Debemos contemplar a diversidade como fonte de oportunidades e de riqueza, centrándonos en adecuar os aspectos metodolóxicos ás

singularidades do alumnado.

Será preciso realizar unha avaliación inicial, coa amplitude que se considere necesaria, coa colaboración do departamento de orientación, para detectar ao alumnado con necesidades educativas especiais e as súas demandas específicas.

Tomando en consideración o establecido pola LOE e polo Decreto 114/2010 respecto á atención á diversidade, cómpre facer unha breve referencia á serie de medidas que teríamos en conta na atención a este tipo de alumnado:

- Medidas de acceso ao currículo para alumnos con deficiencias sensoriais ou físicas: entrega do material cun tamaño de fonte máis grande ou en soporte informático; permitirlles realizar exercicios, supostos e exames co em-prego do ordenador e ferramentas informáticas.
- Agrupamentos: á hora de traballar en equipo, estes serán formados por alumnos con diversidade de competencias e motivacións, coa fin de que os alumnos se axuden entre si
- Adaptacións curriculares non significativas para aqueles alumnos con necesidades educativas especiais, co asesoramento do departamento de orientación e sen que afecten aos elementos preceptivos do currículo.
- Actividades de ampliación e de investigación para aqueles alumnos que presenten un rendemento académico moi superior o resto do grupo: emprego das TICs e fomento da busca autónoma de información para resolver supostos e analizar a realidade sociolaboral.
- Medidas de reforzo educativo, tales como actividades graduadas segundo diferentes niveis, garantindo sempre a adquisición dos contidos mínimos; modificación da localización do alumno en clase; repetición individualizada dalgunhas explicacións ou potenciación da participación do alumno e a consecución de pequenos logros como elementos de motivación.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A LOE contempla na súa relación de principios da educación, a transmisión daqueles valores que favorecen a liberdade persoal, responsabilidade, cidadanía democrática, solidariedade, tolerancia, igualdade, respecto e xustiza, que constitúen a base da vida en común.

Simultaneamente ao desenvolvemento de cada Unidade didáctica iremos destacando e traballando cada un dos valores.

A proposta da Dirección do CIFP desenvolveranse actividades para celebrar as conmemoracións establecidas no Calendario Escolar. Prestando especial atención ao 1º de Maio, Día do Consumidor, Saúde, Europa, Medio Ambiente e Letras Galegas.

Exemplos de valores a transmitir:

- Día do emprendedor, prestarase atención á celebración de actos na localidade organizados por entidades empresariais, cámara de Comercio, Asociacións de emprendedores, etc, para fomentar o encontro con persoas dedicadas ao mundo empresarial, que poidan transmitir a súa experiencia.
- Educación ambiental: Desenvolvemento empresarial respectuoso co medio sensibilizando ao alumnado sobre a importancia de empregar sistemas produtivos e materiais inocuos en aras dunha maior seguridade e calidade de vida.
- Educación para a Saúde, presente en todos os ámbitos da vida: fabricar produtos sans, importancia dunha dieta san e equilibrada, valoración positiva do exercicio físico e do deporte, potenciación da protección ante as enfermidades de transmisión sexual, embarazos non desexados. tabaquismo, etc.
- Igualdade de oportunidades / Rexeitamento do Sexismo / Multiculturalidade: fomentar unha posición actitudinal axeitada, ao longo de todo o

curso, transmitindo a importancia de respectar ao outro con independencia da súa orixe, sexo, raza, orientación sexual, ideoloxía, relixión, etc e apreciar a diversidade cultural e humana como fonte de riqueza e non de conflito.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ao longo do curso valorarase, atendendo as necesidades dos grupos e o desenvolvemento do curso, a posible realización e/ou participación en:

- Charlas e xornadas sobre emprendemento organizadas por diferentes institucións como o IGAPE ou a Cámara de Comercio, en colaboración co departamento de orientación e información profesional.
- Participación do alumnado nos programas e concursos dirixidos ós alumnos de ciclos superiores que se convoquen durante o curso, como o programa IDEA dentro do Plan Eduemprende (consellería de Educación, Cultura e Ordenación Universitaria) e o programa COOPERATIVIZATE (consellería de Traballo e Benestar). A participación nestas actividades dependerá da súa convocatoria e do interese dos alumnos.
- Actividade de coñecemento dos recursos ofertados no centro dentro do Plan Eduemprende.

10. Outros apartados

10.1) Acceso do alumnado a programación.

O inicio de curso explicarase a programación na aula, e daraselle o alumnado un documento resumo cos principais datos da mesa. Remitiráselle copia en pdf, versión alumn@, ao xefe/a de departamento a través do titor/a do grupo. O alumnado terá acceso á versión en pdf que xera a aplicación segundo o protocolo que segue o centro.

10.2) Libro de texto recomendado

LIBRO DE TEXTO RECOMENDADO:

Utilizarase como libro de texto recomendado para este módulo: Empresa e Iniciativa Emprendedora. Editorial TulibrodeFP.

10.3) Aula virtual

Empregarase a aula virtual do centro para manter o contacto profesor-alumno o longo do curso. Na aula virtual subiranse materias, e tarefas que o alumno deberá resolver. Tamén será a canle a través da cal entregará o Plan de empresa.